

Studievejledning og kursusbeskrivelser

Periode 1 og 2 - Efteråret 2012

Det Samfundsvidenskabelige Fællessemester
Aalborg Universitet
September 2012

Forord

Denne *studievejledning* indeholder en beskrivelse af projektarbejde og kurser på Det Samfundsvidenskabelige Fællessemester. Her kan du se kravene til semestrets to projekter og angivelse af, hvad du skal have læst til den enkelte forelæsning – plus en hel del mere.

Studievejledningen skal ses i sammenhæng med *semesterplanen*, som angiver tid og sted for de enkelte aktiviteter.

Undervisningen på Fællessemestret er tilrettelagt på grundlag af

”RAMMESTUDIEORDNING for første studieår på de samfundsvidenskabelige bacheloruddannelser på Aalborg Universitet”,

hvor bestemmelser om mål, indhold og prøver er fastlagt.

Semesterplan, studieordning m.v. kan ses på basis' hjemmeside:

<http://basis.samf.aau.dk/>

Det anbefales at du orienterer dig på denne hjemmeside, da der er link til meget og meget, der kan blive relevant i løbet af din studietid, men som ikke er medtaget i denne vejledning. Det kan f.eks. være uddybende regler for afvikling af skriftlig eksamen eller regler for, hvordan du er stillet, hvis du bliver taget i plagiat. Du kan også finde oplysninger om IT, hvor det er beskrevet hvordan du sætter din bærbare op til AAU's trådløse net.

Fra samme side er der adgang til Moodle, som er navnet på vores intranet. Moodle opdateres løbende med slides til forelæsningerne og andre studierelevante oplysninger. Brugernavn og adgangskode/password til Moodle er den samme som din AAU-mail og tilhørende kode.

God læse- og studielyst!

På vegne af lærergruppen

Helle Therkildsen

Basisleder

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Fællessemestret	7
Fællessemestrets undervisning	7
Oversigt over afleveringer i P2.....	8
Vejledning	9
Retningslinjer for vejledning.....	9
P1 og P2	11
Projektarbejdet.....	12
Krav til projektrapporter	13
Krav til P1 projektrapport	13
Krav til procesdelen af P1-rapporten	14
P1-projektseminar – mundtlig eksamen.....	15
P2 projektrapport.....	15
Krav til P2-rapporten.....	16
Krav til procesdelen af P2-rapporten	17
P2-eksamen.....	18
Eksamenstilmelding	19
Studieskift.....	19
Har du en funktionsnedsættelse?	19
Kursusbeskrivelser	20
Det moderne Danmark – etablering, udfoldelse og udfordringer – del 1-27	20
P1 tema: Ulighed - Intro-forelæsninger – del 1-4.....	23
Del 1: Ulighed: hvordan så det ud før velfærdsstaten?.....	23
Del 2: Ulighed: lighed som begreb og ideal	23
Del 3: Ulighed: hvad er fattigdom, og hvordan kan den måles?	23
Del 4: Social ulighed: konsekvenser af marginalisering	24
Det moderne Danmarks gennembrud – Del 5-12.....	24
Del 5: Introduktion til forelæsningsrækken om Det moderne Danmark	24
Del 6: Fra grundlov til parlamentarisme	24
Del 7: Staten og det politiske system.....	25
Del 8: Fra traditionelle til moderne samfund:	25
Del 9: Vælgerne og de politiske partier	26
Del 10: Markedet som monster	26
Del 11: Markedet som velgører – en introduktion til neoklassisk teori	27
Del 12: Fra fattigvæsen til den moderne sociallovgivnings gennembrud	27
Det danske samfunds udbygning efter 1945: Del 13 - 18.....	28
Del 13: Fra Anden Verdenskrig til den kolde krig	28
Del 14: Den offentlige sektor og pol./adm. beslutningsprocesser	28
Del 15: Markedet som noget, der skal reguleres.	29
Del 16: Danmark og Den Europæiske Union	29
Del 17: Visionen om det uregulerede marked vender tilbage:	30
Del 18: Efter industrisamfundet?	30

Nationalstaten under pres: opbrud og nye skillelinjer – Del 19 - 23.....	31
Del 19: Fra residual til universel socialpolitik	31
Del 20: Flexicurity og den danske model	31
Del 21: Dansk økonomi i nyere tid og den aktuelle debat herom.	32
Del 22: Det senmoderne samfund:	32
Del 23: Socialpolitik og velfærdsstat under forandring.....	32
Nye udfordringer i et nyt årtusinde – Del 24 - 28.....	33
Del 24: Danmark i krig	33
Del 25: Danmark og den aktuelle finansielle og økonomiske krise	33
Del 26: Er tilliden og sammenhængskraften i det danske samfund truet?	34
Del 27: Danmark frem mod 2020: Krisestyring eller nedskæringspolitik?....	34
Projektstyring og projektledelse - Del 1 – 5.....	36
Del 1: Studieteknik.....	37
Del 2: Teamdannelse i et anerkendende perspektiv.....	37
Del 3: Vejleder- og grupperoller samt visualiserings-redskaber	38
Del 4: Teamlæring og dokumentation af teamprocessen?.....	38
Problemorienteret metode 1-5.....	39
Del 1: Problemorienteret projektarbejde (45 min.).....	40
Del 2: Problemorientering og typer af problemformuleringer	40
Del 3: Teorier og begreber I projektet	40
Del 4: Empiri, metode og design	41
Del 5: Struktur og analysestrategi.....	41
Praktisk Statistik - Del 1 – 5.....	42
Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik.....	42
Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel	43
Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable	43
Del 4: Teoretisk statistik	44
Del 5: Praktisk anvendelse i projektarbejdet	44
Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 5	45
Del 1: Introduktion til tekstanalyse.....	45
Del 2: De retlige kilder.....	46
Del 3: Arbejde med forskellige teksttyper.....	46
Del 4: Teksters anvendelse i projektet.....	46
Del 5: Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge?.....	47
Litteraturliste.....	48

Fællessemestret

Det problemorienterede projektarbejde er kernen i aktiviteterne på Det Samfundsvidenskabelige Fællessemester. Det skal forstås således, at alle aktiviteter i form af kurser (forelæsninger samt tilhørende øvelser og øvelsesopgaver) danner den ramme, som din gruppes projektarbejde skal udfylde og omsætte til en skriftlig rapport, der danner udgangspunkt for mundtlige projektprøver. Din gruppe har tilknyttet en vejleder, der hjælper dig og din gruppe med at udfylde rammen og dermed indfri de krav, der stilles til et projektarbejde.

Projektskrivningen foregår inden for en temaramme. Under semesteroverskriften *Det moderne Danmark*, skriver din gruppe i projektperiode 1 (P1) indenfor temaet *Problemorienteret samfundsforståelse*, og i projektperiode 2 (P2) indenfor temaet *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv*.

Vejlederne i din storgruppe vil inden semesterstart have indsnævret temarammen i P1 til et emne, som anses for velegnet at arbejde med, når du som ny studerende skal i gang med dit første projektarbejde. I år er emnet "Ulighed".

Fællessemestrets undervisning

Undervisningen kan groft set opdeles i den undervisning, der foregår i form af kurser, der er uddybende beskrevet sidst i dette hæfte og den undervisning din gruppes vejleder og kollegaer varetager i form af vejledning af dig og din gruppe.

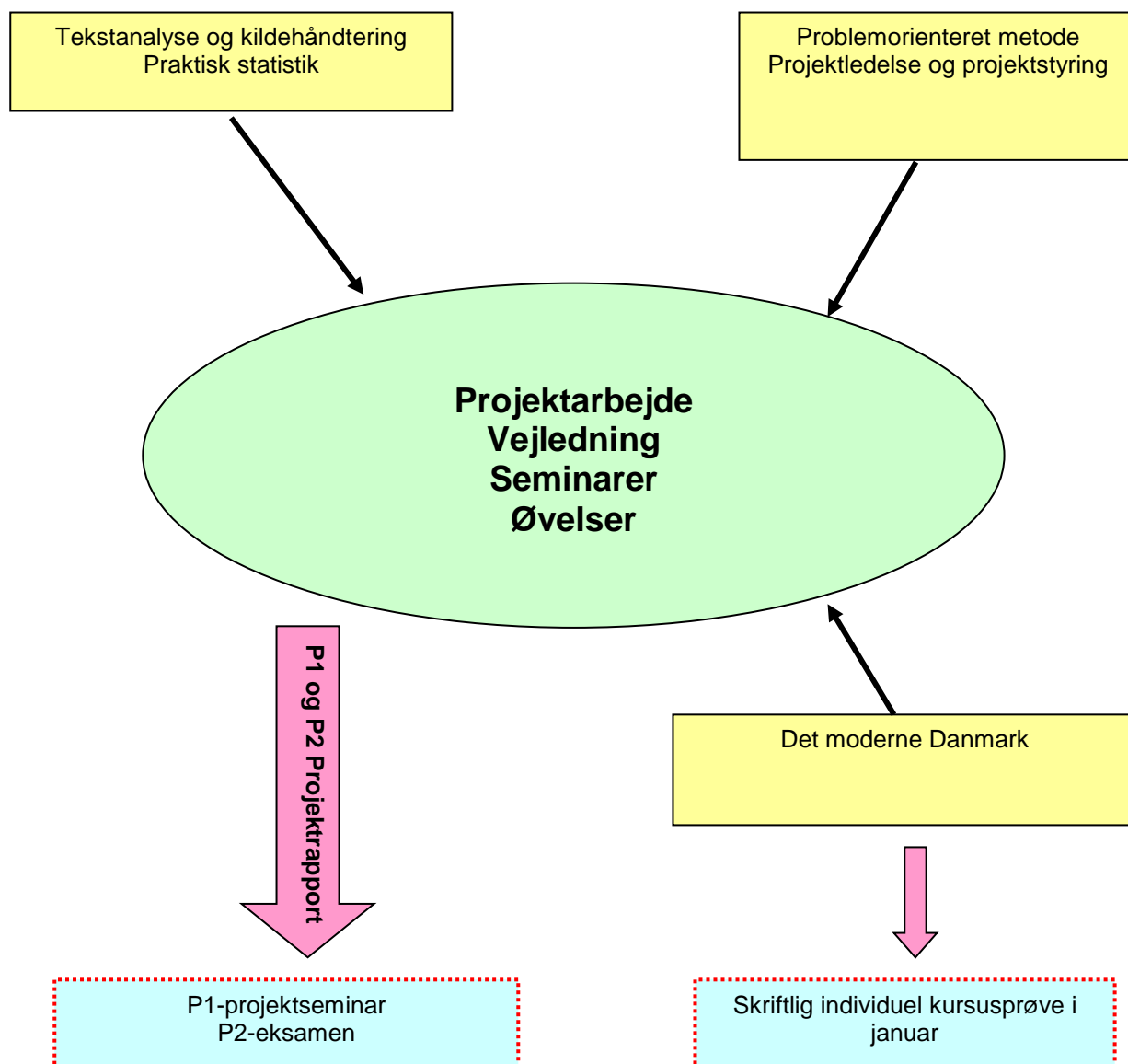
Kurserne kan igen opdeles i 3 typer, der på forskellig vis indgår i projektarbejdet:

Et kursus, der relaterer sig til semestrets tema og dermed kan inddrages og bruges som inspiration til arbejdet med din gruppes projektemne. Kurset hedder "Det moderne Danmark – etablering, udfoldelse og udfordringer". I sagens natur hverken kan eller skal alt fra disse forelæsninger inddrages i projektarbejdet, da meningen med projektarbejdet er, at der arbejdes i dybden med udgangspunkt i et afgrænset emne. Kurset udgør grundlaget for en individuel skriftlig eksamen i januar måned.

Kurser, der relaterer sig til problemorienteret projektarbejde i grupper og dermed skal inddrages i din gruppes projektarbejde, så din gruppe kan indfri de krav, der stilles til problemorienteret projektarbejde og til udvikling af kompetencer i at indgå i en gruppe. Det drejer sig om kursus i Problemorienteret metode og kursus i Projektledelse og projektstyring. Disse 2 kurser indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Kurser, der giver redskaber til projektskrivning inddrages i projektarbejdet i det omfang det er hensigtsmæssigt. Det drejer sig om de kursusgange der har *Tekstanalyse og kildehåndtering* og *Praktisk statistik* som overskrift. Disse kursusaktiviteter evalueres løbende i form af din gruppes arbejde med øvelser og opgaver, og indgår samtidigt i grundlaget for P2-eksamen.

Aktiviteterne på 1. semester kan illustreres således

Oversigt over afleveringer i P2

Aflevering foregår gruppevis. Afleveringstidspunkter fremgår af semesterplanen og eventuelle præciseringer udsendes løbende på Moodle.

- Statusseminarer – 2 i alt. Typisk et ultimo oktober og et ultimo november
- Praktisk statistik – typisk aflevering i november
- Tekstanalyse og kildehåndtering – typisk aflevering oktober/november
- Projektrapport – aflevering lige før jul

Vejledning

Din gruppe vil ved semesterstart være tildelt en vejleder, der også er vejleder for flere andre grupper. En samling af 3 til 5 grupper med samme vejleder kalder vi for en "klynge". Klyngen er samtidig en administrativ enhed, hvilket betyder at alle grupper i din klynge skal deltage i kurser på samme tidspunkt, samt deltage i diverse sociale arrangementer som en enhed. Når P2 starter er der mulighed for at danne nye grupper og du vil sandsynligvis også få en ny vejleder.

Vejledningen vil foregå som en vekselvirkning mellem møder mellem din gruppe og vejlederen (vejledermøder) og møder mellem klyngen og vejlederen (klyngemøder). Nogle klyngemøder har form af et statusseminar, hvor der stilles specifikke krav til, hvor langt I bør være nået med projektarbejdet, hvad der skal afleveres skriftligt og hvad der skal være genstand for diskussion. Her deltager flere vejledere.

Ved vejledermøder er gruppen i dialog med egen vejleder. Ved aktiviteter for hele klyngen deltager du i diskussioner af egne og andre gruppers foreløbige resultater, samt spørgsmål af relevans for flere gruppers projektarbejde.

Retningslinjer for vejledning

Ligesom det er vigtigt at gruppemedlemmerne indbyrdes har nogle klare spilleregler er det også vigtigt, at gruppe og vejleder har en fælles forståelse af, hvad der kan forventes af vejlederen og hvad der kan forventes af gruppen. Gruppearbejdet er principielt selvstyrende (vejlederen kan hjælpe med styringen, men skal ikke). Den overordnede styring af projektarbejdet består i, at I skal overholde nogle deadlines til statusseminarer i P2.

Det skal også fremhæves her, at vejlederen ikke er medlem af gruppen. Det er ikke din vejleders ansvar, hvis gruppen ikke når frem til en genial problemformulering eller arbejdet går for langsomt fremad.

Nedenstående retningslinjer er ment som en hjælp, der kan medvirke til at forebygge misforståelser. Vejlederne er forskellige og mange udviser yderst stor velvilje – også udover nedenstående – hvis de skønner, at gruppen har behov for det og fordi I er nye studerende.

I kan forvente at vejlederen

- kan mødes med jer ved enten vejledermøder, klyngemøder eller statusseminarer gennemsnitligt en time om ugen
- ved projektperiodens start aftaler med jer
 - hvordan samarbejdet skal foregå
 - hvordan oplæg og dagsorden for vejledermøder skal afleveres
 - hvor lang tid før mødet, vejleder skal have oplæg
 - hvor hurtigt I kan forvente svar på en mail? og andet relevant for samarbejdet
- er fagligt kompetent og interesseret i jeres uddannelse
- overholder aftaler

- kender Fællessemestrets studieordning
- læser jeres oplæg og kommenterer/diskuterer indhold med jer
- når det skønnes nødvendigt, giver ideer til, hvordan I kommer videre. Herunder foreslår relevant litteratur
- på jeres opfordring, hjælper med at løse eventuelle samarbejdsproblemer i gruppen
- forholder sig til de krav, der stilles til projektarbejdet og til projektperiodens læringsmål og vejleder jer i overensstemmelse dermed

I kan ikke forvente at vejlederen

- læser og kommenterer samme oplæg flere gange
- fungerer som en ordbog eller et opslagsværk
- retter jeres projekt for sproglige mangler (vedkommende kan påpege sproglige mangler eller særlige problemer)
- inden aflevering bedømmer projektrapporten – censor kan jo være uenig
- står til rådighed efter projektets afleveringsfrist
- kan svare på praktiske spørgsmål, som ”hvordan søger man S.U” eller ”hvordan sætter man sin bærbare op til universitetets net”. Står det ikke på hjemmesiden, så spørg din studiesekretær, der altid kan fortælle dig, hvor du skal henvende dig.

Vejlederen kan forvente at gruppens medlemmer

- overholder aftaler
- deltager aktivt både mundtligt og skriftligt
- er bevidste om, at de selv er ansvarlige for projektrapportens endelige udformning
- aflyser et planlagt møde, hvis det viser sig, at gruppen ikke har behov for mødet
- har forberedt sig til vejledermøderne, herunder at alle i gruppen har læst de oplæg, som vejlederen skal forholde sig til
- holder sig orienteret om Fællessemestrets indhold og selv har styr på eget skema
- forholder sig aktivt til vejledningsprocessen og så tydeligt som muligt fortæller vejleder, hvilke faglige og procesmæssige problemer de tumler med – ellers får vejleder svært ved at hjælpe gruppen

Skulle der opstå problemer mellem gruppe og vejleder, så sig det til vejlederen. Det kan jo være, at der blot er tale om misforståelser. Er det mere end som så, kan gruppen henvende sig til en af lærergruppens koordinatører, som vil hjælpe med at løse problemet.

Vær opmærksom på, at de fleste vejledere ikke har fast arbejdssted på Strandvejen og derfor typisk vil være svære at få fat på udenfor aftalte mødetidspunkter. Vær også opmærksom på, at mange har et presset program og at man derfor skal aftale vejledermøder i god tid. Får din gruppe akut behov for hjælp, kan I altid henvende jer til en anden vejleder i storgruppen, ligesom jeres egen vejleder også kan henvise til en anden vejleder, hvis denne bedre er i stand til at hjælpe jer med et bestemt

spørgsmål.

Samarbejdsvanskeligheder internt i projektgruppen

Her henvises til reglerne som de er beskrevet i studieordningen: *Såfremt der opstår alvorlige samarbejdsvanskeligheder i en projektgruppe, er det op til basislederen, efter en skriftlig anmodning fra gruppen eller fra en/flere studerende ledsaget af en skriftlig udtalelse fra projektvejlederen, at vurdere, om der er grund til indgriben i form af deling af projektgruppen eller udelukkelse af studerende fra projektgruppen. Projektgrupperne opfordres til så tidligt som muligt i projektperioden at tage stilling til opståede samarbejdsvanskeligheder, således at opsplitning af gruppen tæt på afleveringsdatoen undgås.* (Fællessemestrets studieordning s. 4)

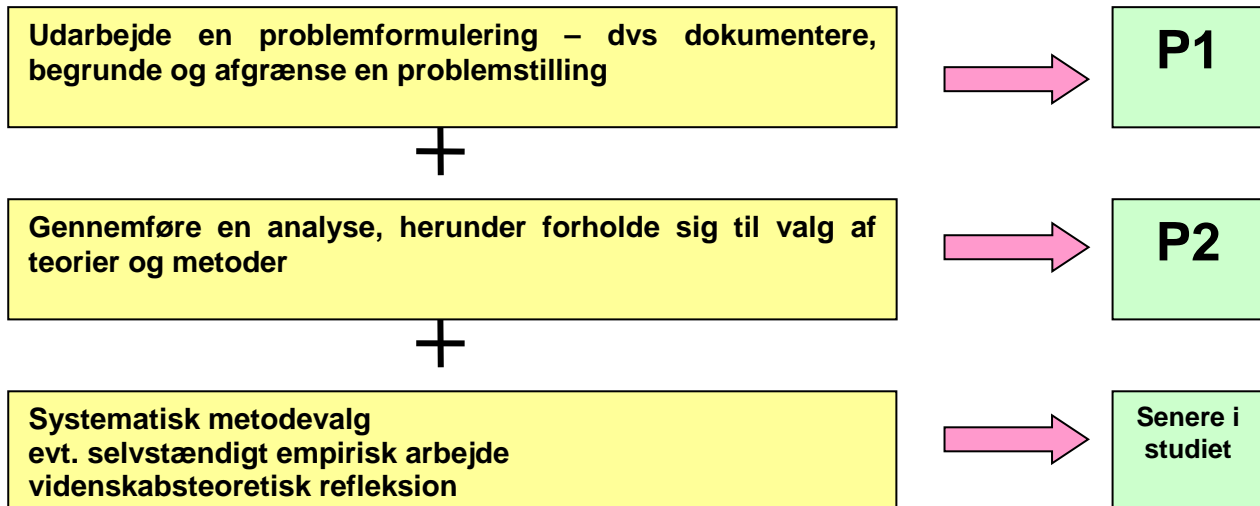
P1 og P2

Fællessemestret giver en indføring i problemorientering. Det er en længerevarende pædagogisk proces, hvor du gradvist gennem flere projektperioder bliver i stand til at beherske flere og flere dele af det problemorienterede projektarbejde.

I P1, der varer fra 1. september til uge 39, fokuseres der i projektarbejdet på at lave en problemformulering. I P2, der varer fra uge 40 til 31. januar udvides kravene betydeligt, således at gruppens valgte problemformulering også skal underkastes en analyse. For nogle af jer vil kravene afhængig af valgte studieretning udvides i forårssemestret med hensyn til stringens og metodevalg, herunder inddragelse af videnskabsteori.

I løbet af fællessemestret får du lært at tænke problemorienteret, får tilegnet dig metodiske og praktiske færdigheder, får lært at anvende teori, samt får erfaring med at få arbejdet i en gruppe til at fungere. Således er du ideelt set rustet til at gennemføre et projektarbejde under større tidspres og med mindre vejledning på efterfølgende semestre.

Den projektpædagogiske progression kan illustreres som i nedenstående figur

Projektarbejdet

I et projektarbejde kommer der løbende resultater. De skabes og formes i den kontinuerlige udveksling og bearbejdning af ideer, som sker mellem gruppens medlemmer, andre medstuderende og vejledere. De studerendes diskussioner af hinandens oplæg, gruppens arbejds papirer og drøftelserne med vejlederen udvikler projektet.

Et væsentligt aspekt ved projektarbejdet er, at du “lærer at tage ansvar for egen læring”. Langt hovedparten af al læring foregår uden, at en underviser er til stede. En forudsætning for at kunne tage ansvar for egen læring er, at projektgrupperne og den enkelte studerende udvikler bevidstheden om egne læreprocesser. Denne bevidsthed skal opøves og udvikles gennem projektgruppens tilbagevendende vurderinger af såvel eget projektarbejde som vurderinger af andres. Derfor er der i studieordningen formuleret krav om, at projektgruppen eksplicit forholder sig til de individuelle og gruppemæssige læreprocesser. Det handler om udvikling af dine *evner til at indgå i gruppearbejde* - både som praktisk færdighed og som indsigt i gruppedydynamiske fænomener.

Gruppens projektarbejde skal formidles i en *projektrapport*, der danner udgangspunkt for de mundtlige P1 og P2 prøver. Rapporten indeholder både resultaterne af arbejdet med en afgrænset problemstilling og en procesdel om, hvordan I har tilrettelagt samarbejdet i gruppen.

Et væsentligt formål med P1 er at du opnår færdigheder i at *formulere, begrunde og afgrænse en problemstilling*. Problemformuleringen skal ses som *det styrende princip* i projektarbejdet. Der skal især fokuseres på tre aspekter:

1. at der inden for et selvvalgt emne/problemstilling er foretaget et bevidst valg af *problemformuleringstype*
2. at der argumenteres for den valgte problemformulering på *et dokumenteret*

grundlag, og

3. at problemformuleringen er *afgrænset* og derved til at undersøge.

I det problemorienterede studium kan det samme emne studeres ud fra forskellige tilgangsvinkler. Tilgangene kan føre til forskelligartede forståelser, resultater og konklusioner. Målet er, at I bliver i stand til bevidst at vælge mellem de forskellige typer af problemformuleringer og begrunde dette valg.

Det er derfor vigtigt, at gruppen diskuterer mulige problemformuleringer under det valgte projektemne. Det er endvidere vigtigt, at I dokumenterer det valgte problems karakter og omfang. Endelig er det også vigtigt at afgrænse problemet, så det kan undersøges inden for en projektperiode. En række *Hv*-spørgsmål hjælper til dokumentation, afklaring og præcisering af problemformulering: *Hvad drejer sagen/problemet sig om? Hvilket omfang har det? Hvordan er det blevet opgjort? Hvordan har det udviklet sig over tid? Hvordan afgrænser det sig fra beslægtede fænomener?*

Krav til projektrapporter

Et projektarbejde skal indfri de læringsmæssige målsætninger, der er fastlagt i Fællessemestrets studieordning. Som en retningsgivende hjælp har vi i det følgende yderligere uddybet læringsmålene for P1 og P2 til en "tjekliste", der for nogle kan være en hjælp i projektarbejdet.

Krav til P1 projektrapport

Ifølge studieordningen er det målet for P1, at den studerende efter periodens projektarbejde kan:

- udarbejde en problemformulering – dvs. begrunde, dokumentere og afgrænse en problemstilling inden for projektperiodens tema
- argumentere for den valgte problemformuleringstype
- vurdere og håndtere den litteratur projektrapporten bygger på
- udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt
- redegøre for erfaringer med måden gruppen har samarbejdet på

Rapporten bør typisk indeholde følgende (den logiske opbygning af rapporten i form af overskrifter og sammenhæng bestemmer I selv. Nedenstående skal derfor ikke ses som en kagebog til rækkefølge og overskrifter, men som en indholdsmæssig tjekliste):

- En kort redegørelse for emnet.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen empirisk og/eller teoretisk, eksempelvis i kursuslitteraturen?
- Overvejelser over forskellige typer af problemformuleringer, samt en argumentation og begrundelse for den valgte problemformulering.
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant?

Hvad er problemet?

- Dokumentation af problemformuleringen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, samt empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer.
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- Diskussion og definition af problemformuleringens centrale begreber.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, kontekst o. lign.
- Overvejelser om fremgangsmåde, hvis gruppen skulle gennemføre en analyse/besvare rapportens hovedspørgsmål.
- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være fulgt.

Krav til procesdelen af P1-rapporten

For at implementere kravene i P1 indeholder rapporten typisk redegørelse for og erfaringer med:

- Hvordan har gruppen organiseret projektarbejdet?
- Hvordan har gruppen brugt vejlederen?
- Hvilken betydning har ovenstående haft for projektarbejdet?
- Hvad har været godt og hvorfor? Hvad kan forbedres?

P1-rapporten skal afleveres således:

- 3 papireksemplarer til din studiesekretær, som samtidig registrerer, at rapporten er afleveret til tiden.
- 1 eksemplar på e-mail til hvert medlem i suppleringsgruppen. I skal desuden sende rapporten på e-mail til jeres vejleder og suppleringsvejleder.

Af forsiden skal det fremgå:

- At det er en P1-rapport
- Rapportens titel
- Hvilken storgruppe, klynge og projektgruppe der har udarbejdet rapporten
- Navne på gruppens medlemmer
- Årstal og måned for aflevering

P1-Rapportens omfang

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der indgår i optællingen af en rapport's sidetal.

En opgaves eller en projektrapports maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et

anslag).

P1-rapporten må maksimum fylde 25 normalsider (Inklusiv max. 5 sider til procesdelen). Indgår du ikke i en gruppe er det anbefalede omfang maksimum 10 sider (Inklusiv max. 2 sider til procesdelen)

P1-projektseminar – mundtlig eksamen

P1-projektseminar er en mundtlig gruppeeksamen, der afvikles med udgangspunkt i den afleverede P1-projektrapport. Til projektseminaret deltager gruppen, vejleder, suppleringsgruppe(r) og en supplerende vejleder. Der er afsat 45 minutter pr. gruppe. Deltagelse i projektseminaret forudsætter at P1-projektrapporten er afleveret til tiden.

Forløbet af seminaret er typisk:

- Gruppen starter med at fremlægge deres forslag til dagsorden. Vejleder og suppleringsvejleder beslutter, om der skal ske ændringer i dagsordenen.
- Gruppen holder max. 10 minutters mundtlige oplæg. Udvalg centrale aspekter ved projektet som det kunne være interessant at diskutere yderligere. Spild ikke tiden med at referere hele projektet – vejleder, suppleringsvejleder og suppleringsgruppen har læst rapporten!
- Suppleringsgruppen udleverer til seminaret en A4-side med skriftlige kommentarer til projektrapporten og fremlægger mundtligt den vigtigste kritik. Det kan være en god idé at fokusere på styrker og svagheder.
- Projektrapporten, gruppens oplæg og suppleringsgruppens kommentarer diskuteres.
- Vejleder og suppleringsvejleder kommenterer projektrapporten.

Selvom I går til eksamen som gruppe, bedømmes I individuelt. Alle skal deltage aktivt. Jeres vejleder er ordstyrer og fungerer som eksaminator.

Beståelseskravet er jf. Studieordningen §6: *”P1-projektseminar bedømmes bestået/ikke bestået af eksaminator på baggrund af den enkelte studerendes aktive deltagelse.”*

Husk: Navneskilte og rekvirering af projektor, hvis I skal bruge en til jeres fremlæggelse (kontakt studiesekretæren). Det er gruppernes ansvar at opstille borde og sørge for stole til alle.

P2 projektrapport

P2-projektet formuleres inden for periodens tema: ”Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv” og med udgangspunkt i et af kernetemaerne fra kursus i ”Det moderne Danmark”. Din storgruppes vejledere vil endvidere komme med forslag til projektemner inden gruppedannelsen, så du kan tænke lidt over, hvad du kan tænke dig at fordybe dig i og finde sammen med andre, der har lignende faglige interesser. Projektrapporten skal inddrage flere fags begreber og/eller teorier og tager

typisk udgangspunkt i dele af pensum fra kursus i "Det moderne Danmark". Der bør inddrages supplerende litteratur, der kan bidrage i dybden i en analyse af projektrapportens problemformulering.

Ifølge studieordningen er det målet for P2, at den studerende kan:

- redegøre for udvalgte træk ved det danske samfunds udvikling af relevans for det valgte kernetema/projektemne
- udarbejde en problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling
- gennemføre en analyse af den valgte problemformulering, herunder begrunde teori- og metodevalg
- anvende perspektiver fra flere fag i analysen af den valgte problemformulering
- formidle resultatet af projektarbejdet i et klart og korrekt sprog, der samtidig overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (inklusiv grafer og tabeller), litteraturliste og noteapparat
- redegøre for gruppens læring og egen læring, herunder vurdere resultatet af gruppens brug af forskellige kommunikative og styringsmæssige teknikker
- påpege styrker og svagheder ved den afleverede projektrapport, herunder komme med begrundede forslag til, hvordan eventuelle svagheder ved rapporten kvalitativt kan forbedres

Krav til P2-rapporten

Rapporten bør typisk indeholde følgende (den logiske opbygning af rapporten i form af overskrifter og sammenhæng bestemmer I selv. Nedenstående skal derfor ikke ses som en kagebog til rækkefølge og overskrifter, men som en indholdsmæssig tjekliste):

- En kort redegørelse for emnet, empirisk og/eller teoretisk
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen, ud fra forskellige faglige eller tværfaglige synsvinkler, blandt andet i kursuspensumet/litteraturen?
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er problemet?
- Dokumentation af problemformuleringen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, samt empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer
- Argumentation for valg af metoder til empirisk dokumentation og for fortolkning af den valgte empiri
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål
- Diskussion og definition af problemformuleringens centrale begreber
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, rum o. lign.
- Redegørelse for og diskussion af undersøgelsesmetoden, det vil sige fremgangsmåden til besvarelse af problemformuleringen. Hvordan skal analysen af problemformuleringen gribes an, og hvorfor netop på denne måde? Følgende

skal indeholdes:

- Argumentation for valg og fravalg af empiri
- Argumentation for valg og fravalg af anvendte redskaber, herunder teorier, begreber og metoder
- Eventuel opstilling og argumentation for underspørgsmål eller hypoteser
- Projektrapporten udarbejdes på grundlag af eksisterende litteratur og empirisk materiale. Selvstændig indsamling af empiri (f.eks. egen spørgeskemaundersøgelse) indgår således ikke i bedømmelseskriterierne for P2
- I forbindelse med analysen er det derimod et krav, at der sker en vurdering af den videnskabelige litteratur i relation til problemformuleringen. På hvilken måde er litteraturens problemstillinger, argumenter og resultater relevante? Er resultater dokumenterede? Er fortolkninger rimelige? Holder argumentationen?
- En konklusion, der indeholder svar på problemformuleringen, og gerne suppleret med vurderinger af fordele og ulemper ved den valgte fremgangsmåde.(overvej f.eks. om I ville være nået til en anden konklusion, hvis I havde valgt en anden fremgangsmåde)
- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være opfyldt

Krav til procesdelen af P2-rapporten

For at implementere kravene i P2 bør procesdelen i rapporten indeholde maksimum ti siders teoretisk og oplevelsesbaseret analyse og vurdering af gruppens læring og egen læring i arbejdet med projektledelse og projektstyring. I analysen *skal* der inddrages relevant litteratur fra kursuspensum. Det forudsættes at gruppens samarbejdskontrakt er bilag i projektrapporten. Der kan tages udgangspunkt i nedenstående:

- 1) Hvordan har I organiseret projektgruppens læreprocesser? (*f.eks.: Gennem processtyrerfunktionen, refleksion- og dialog processer*)
 - a) Hvad er de bedste erfaringer?
 - b) Hvordan har I hver især bidraget til at samarbejdet lykkedes?
 - c) Hvilke vanskeligheder har I/du arbejdet med at overkomme?
- 2) Hvordan har projektgruppen udarbejdet og anvendt samarbejdskontrakten (*f.eks.: Internt i gruppen, med vejleder, andre grupper*)?
- 3) Hvordan har projektgruppen anvendt kommunikation og konflikthåndtering til ledelse og udvikling af samarbejdet?
 - a) Hvad har haft den bedste effekt på din og jeres kommunikation i gruppen?
 - b) Hvilke vanskeligheder har I/du arbejdet med at overkomme?
 - c) Hvordan har I arbejdet med konflikthåndtering i gruppen og med eventuel inddragelse af vejleder?

P2-rapporten skal afleveres således:

- 3 papireksemplarer til din studiesekretær, som samtidig registrerer, at rapporten er afleveret til tiden. Studiesekretæren fremsender derefter 1 eksemplar til hhv. vejleder og censor.

Af forsiden skal det fremgå:

- At det er en P2-rapport
- Rapportens titel
- Hvilken storgruppe, klynge og projektgruppe der har udarbejdet rapporten
- Navne på gruppens medlemmer
- Årstal og måned for aflevering

P2-Rapportens omfang

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der indgår i optællingen af en rapport's sidetal.

En opgaves eller et projekts maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et anslag).

P2-rapporten må maksimum fylde 60 normalsider (Inklusiv noter, litteraturliste, kildefortegnelse og max. 10 sider til procesdelen). Forside, titelblad, indholdsfortegnelse samt bilag tæller ikke med i de 60 normalsider. (*Bilag vil typisk ikke være eksaminandens egen tekst, men præsentation/reproduktion af kildemateriale og indregnes ikke i sidetallet, men skal stå i rimeligt forhold til projektets omfang. Rimeligt forhold er max 10 normalsider. Har I flere bilag skal det begrundes og godkendes af vejleder*)

Indgår du ikke i en gruppe, er det anbefalede maksimumsidetal 25 (Inklusiv max. 4 sider til procesdelen)

P2-eksamen

P2-eksamen omfatter følgende aktiviteter: ***P1: Problemorienteret samfundsforståelse, P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv, Projektledelse og projektstyring, Praktisk statistik, Tekstanalyse og kildehåndtering, samt Problemorienteret metode.*** (I alt 21 ECTS)

Om P2-eksamen indeholder studieordningen følgende bestemmelser:

P2-eksamen er en mundtlig gruppeprøve, der afvikles med udgangspunkt i P2-projektrapporten og et indledende oplæg fra projektgruppen. Projektrapporten indgår i bedømmelsen. Ved gruppeprøver skal den enkelte studerende bedømmes individuelt. Det er op til eksaminator og censor at sikre at eksaminationen tilrettelægges således at der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Der afsættes 20 minutter pr. gruppemedlem eksklusiv votering og pause, således at eksamen for en gruppe på 6 personer varer 2½ time inklusiv pause og votering. Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Deltagelse forudsætter, at P2-projektrapporten er afleveret rettidigt.

Du får i løbet af semestret mere udførlig information om retningslinjerne for afvikling af P2-eksamen.

Eksamenstilmelding

På 1. studieår er du automatisk tilmeldt alle prøver første gang de udbydes. Som førsteårsstuderende *skal* du deltage i prøverne første gang de udbydes, og det er ikke muligt at framelde sig.

Bliver du syg til eksamen eller er så uheldig at dumpe, kan du i samme semester gå til syge- og reeksamen. Sygdom skal dokumenteres ved indsendelse af lægeerklæring. Tilmelding til syge- og reeksamen skal ske ved henvendelse til Fakultetets eksamenskontor inden for bestemte tilmeldingsfrister. Fakultetets eksamenskontor kan, hvis usædvanlige forhold gør sig gældende, dispensere fra tilmeldingsfristen.

Studieskift

Hvis du i løbet af første semester fortryder dit valg af studie kan du efter individuel ansøgning og senest 14. januar søge om at følge et alternativt 2. semester omfattet af rammestudieordningen. Herefter vil studieskift effektueres inden du starter på 3. semester forudsat du opfylder adgangskravene til det pågældende studie og der er ledige pladser. Endvidere skal du have bestået alle eksamener på første studieår. Du vil få yderligere information i løbet af efteråret om hvordan du skal forholde dig, hvis du ønsker at skifte studieretning.

Har du en funktionsnedsættelse?

Det kan dreje sig om en psykisk lidelse, et fysisk handicap eller ordblindhed. Har du brug for hjælp kan du på SU-kontorets hjemmeside finde yderligere information www.sukontor.aau.dk. Du kan også kontakte studievejlederen på Basis, der kan hjælpe dig med at finde ud af, hvilke muligheder der er. Studievejlederen har kontor på Strandvejen 19 rum E424 og har pt. åbent tirsdag og torsdag kl. 9-11.

Kursusbeskrivelser

Det moderne Danmark – etablering, udfoldelse og udfordringer – del 1-27

v/Poul Thøis Madsen, Lars Schädler Andersen, Mads Peter Klindt, Lars Skov Henriksen og Helle Therkildsen

Formål

- At give den studerende en grundlæggende viden om det moderne samfunds institutioner og deres funktioner set i en historisk kontekst
- At introducere den studerende til centrale begreber og teorier, der kan bruges til at beskrive det moderne og senmoderne samfund
- At give den studerende færdigheder i at se samfundsmæssige problemstillinger i et tværfagligt perspektiv

Indhold

Kurset tager udgangspunkt i etableringen af nationalstaterne i 1800-tallet, hvilket markerer overgangen til det moderne samfund og udviklingen af dets grundlæggende institutioner, som marked, demokrati, ret mv., der også er strukturerende for nutidens samfund. Udbygningsfasen omfatter perioden fra 1930'ernes krise og socialreformer til starten af 1970'erne, hvor blandingsøkonomien, udbygningen af velfærdsstaten og den kolde krig er vigtige kendetegn. Den klassiske modernitet udfordres i perioden fra 1970'erne og frem karakteriseret ved deregulering af markedet, opbrud i politiske systemer, europæisk integration, etablering af internationale retsinstanser og betydelige skift i socialpolitikken og solidaritetsfølelsen. I denne periode sker overgangen fra moderne til senmoderne samfund. Kurset afsluttes med en række perspektiverende forelæsninger, der belyser aktuelle udfordringer for de institutionelle grundpiller set fra forskellige samfundsvidenskabelige perspektiver.

De enkelte kursusgange tager udgangspunkt i nedenstående kernetemaer, der alle belyses i et tværfagligt perspektiv:

Globalisering

Ulighed og klasser

Demokrati og deltagelse

Danmark i det internationale samfund

National identitet

Velfærdsstat og social sikring

Regulering i en national og global sammenhæng

Organisatorisk og institutionel forandring

Omfang

Kurset har et omfang på 8 ECTS

Undervisnings- og arbejdsformer

Lærerstyrede forelæsninger på store hold. Den studerende skal arbejde med et omfangsrigt pensum og selv gennem læsning, udarbejdelse af notater og brug af forelæsernes notater være i stand til at indfri kursets læringsmål.

Læringsmål

Det er målet, at den studerende med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i kurset kan:

- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte samfundsvidenskabelige teorier og begreber
- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte institutioners funktioner og funktionsmåder i et historisk perspektiv
- identificere og argumentere for, hvilke samfundsvidenskabelige teorier og begreber, der kan anvendes til at belyse udvalgte problemstillinger
- anvende flere fags teorier og begreber i en diskussion af udvalgte problemstillinger

Vurderingskriterier

Opfylder den studerende ovenstående læringsmål, gives karakteren 12

Karakteren 02 gives hvis den studerende kan:

- gengive teorier og begreber korrekt
- beskrive nogle af de fundamentale træk ved den måde udvalgte institutioner fungerer på
- anvende begreber og teorier, men usystematisk og på en måde der ikke altid er korrekt

Prøveform

5 timers individuel skriftlig prøve med egne hjælpemidler. Ingen netadgang. Egen PC og printer medbringes til prøven, hvis du ikke vil skrive i hånden.

Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Litteratur

Busck, Steen og Henning Poulsen (red) (2002) (2. udg.), *Danmarks historie – i grundtræk*. Aarhus Universitetsforlag. (tilhørende hjemmeside: www.danmarkshistorien.dk)

Thomsen, Jens Peter Frølund (2010), 1. udg., *Politologi – En introduktion*. Hans Reitzels forlag.

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011), 2. udg., *Krisens økonomi*. Gyldendal.

Madsen, Poul Thøis (2012), *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 set i lyset af marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*, Aalborg Univesitetsforlag.

Tidsskrift for Arbejdsliv, 14. årg. Nr. 2 juni 2012. Tema: "Den danske Model".
Kompendium til forelæsningerne i Det Moderne Danmark, AAU 2012

Litteratur til kurserne

Den litteratur, som forventes læst til kurserne er nævnt under hver kursusgang. Der kan være tale om:

- Sider/kapitler fra kursuslitteraturen (bogpakken)
- Artikler og andet samlet i et kompendium
- Og endelig artikler m.v. som kan downloades fra nettet.

Som studerende på Aalborg Universitet, har du adgang til <http://www.infomedia.dk>
Du skal fysisk befinde dig på AAU og du skal sidde ved en universitetets PC, eller din egen bærbare skal være koblet på det aau's trådløse netværk.

P1 tema: Ulighed - Intro-forelæsninger – del 1-4

Del 1: Ulighed: hvordan så det ud før velfærdsstaten?

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Formålet med denne forelæsning er at vise, hvordan levestandard og indkomstfordeling har udviklet sig, særligt i Danmark, forud for velfærdsstaten. Hvad vil det sige at være fattig i 1800-tallet? Hvordan så man (teoretisk, politisk, religiøst etc.) på økonomisk og social ulighed?

Litteratur

Engberg, J. (2011). *Det daglige brød. Bønder og arbejdere 1650-1900*, København: Politikens Forlag, (s. 260-297) (*i kompendium*).

Del 2: Ulighed: lighed som begreb og ideal

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Skal lighed forstås i absolutte eller relative termer? Banes vejen til et mindre ulige samfund via omfordeling af de økonomiske goder eller ved at sikre lige muligheder? Er alt det der lighedsmageri ikke en smule patetisk? I denne intro-lektion tages ulighedsbegrebet under behandling fra forskellige politikteoretiske og politisk-økonomiske vinkler. Vi diskuterer også, om kampen for ligeløn mellem mænd og kvinder stadig har sin berettigelse.

Litteratur

Andersen, J.G. (2003). Nye skillelinjer, ulighed og medborgerskab. I Togeby, L. et al (red.) *Magt og demokrati i Danmark: Hovedresultater fra magtudredningen*, (kapitel 5, s. 72–91) (*i kompendium*)

Del 3: Ulighed: hvad er fattigdom, og hvordan kan den måles?

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Der er to formål: at I for det første lærer noget om, hvordan toneangivende økonomer (mainstream) tackler et tværfagligt fænomen som fattigdom. At I for det andet opnår en større viden om fattigdom som fænomen. Indholdet vil med udgangspunkt i dagens tekst besvare spørgsmål som: 1) Hvad er fattigdom? (begreb) 2) Hvordan måler Det Økonomiske Råd (DØR) fattigdom (operationalisering)? 3) Hvordan er fattigdommen fordelt i Danmark (deskription)? 4) Hvad kan der ifølge de økonomiske vismænd gøres for at bekæmpe fattigdom i Danmark (normativ)? 5) Er

der uvægerligt en modsætning mellem fattigdomsbekæmpelse og opretholdelse af passende incitament? 6) Hvordan kan man forholde sig kritisk til en umiddelbart helt uangribelig tekst som *Dansk Økonomi (2006)*?

Litteratur

Dansk Økonomi efterår 2006, Kapitel II FATTIGDOM I DANMARK, s. 155-183, 270-278 [Det er et uddrag af én af de halvårsrapporter, som de økonomiske vismænd udgiver hvert år]. Nærlæs s. 155-163 og s. 273-278. Fokuser i din læsning på 1) begreber, teorier, årsagssammenhænge og antagelser; 2) svar på de 6 spørgsmål.

[http://www.dors.dk/graphics/Synkron-](http://www.dors.dk/graphics/Synkron-Library/Publikationer/Rapporter/Efter%20E5r_2006/Rapport/Kap.%202.pdf)

[Library/Publikationer/Rapporter/Efter%20E5r_2006/Rapport/Kap.%202.pdf](http://www.dors.dk/graphics/Synkron-Library/Publikationer/Rapporter/Efter%20E5r_2006/Rapport/Kap.%202.pdf)

Supplerende læsning

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2010). *Det opdelte Danmark. Fordeling & Levevilkår 2010*, <http://www.ae.dk/publikation/opdelte-danmark>

Del 4: Social ulighed: konsekvenser af marginalisering

v/Lars Skov Henriksen

Litteratur

Müller m.fl. (2010): *Livet på de laveste sociale ydelser – En kvalitativ undersøgelse om livsbetingelser og copingstrategier*. Læs især kapitel 4 ”Copingstrategier i forhold til arbejdsløshed og hverdagslivet”, s. 63-90. Downloades fra: <http://www.casa-analyse.dk/default.asp?Action=Details&Item=768>

Det moderne Danmarks gennembrud – Del 5-12

Del 5: Introduktion til forelæsningsrækken om Det moderne Danmark

v/Helle Therkildsen og Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

At introducere ideen bag kurset, sammenhængen mellem de forskellige kursusgange og sammenhængen med de øvrige undervisningsaktiviteter.

Del 6: Fra grundlov til parlamentarisme

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Under indtryk af europæiske politiske omvæltninger og treårskrigen 1848-1850 faldt den danske enevælde, og grundloven af 1849 indførte det borgerlige demokrati. Først med parlamentarismens indførelse i 1901 og kvinders valgret i 1915 er demokratiet

reelt indført. Formålet med forelæsningen er at vise, hvordan demokratiet langsomt vokser frem som følge af en historisk udvikling.

Litteratur

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk*. H. Poulsen (red.) (kap. 15, 16, 17 og 19)

Del 7: Staten og det politiske system

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

I denne lektion gennemgås en række nøglebegreber indenfor statskundskaben. Forskellige politikdefinitioner præsenteres og klassiske såvel som nyere statsteorier diskuteres. Fokus lægges blandt andet på distinktionen mellem pluralisme og korporatisme, der er to forskellige forståelser af hvorledes interesseorganisationer kan øve indflydelse på staten. Det diskuteres også, med referencer til henholdsvis marxismen og mere moderne statsteorier, om staten skal ses som en selvstændig aktør eller som ”strukturelt bundet” til kapitalen.

Litteratur

Thomsen, J. P. F. (2010), *Politologi – En introduktion*. (1.udg., kap. 1 & 5)

Regeringen (2012) *Kommissorium for trepartsforhandlinger om en stærkere dansk konkurrenceevne, vækst og øget jobskabelse*, lokaliseret på <http://fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2012/5/kommissorium-for-trepartsforhandlinger/>

Mortensen, H. (2012) En bygning vi styrter, *Weekendavisen*, den 15. juni, 2012 <http://apps.infomedia.dk/Ms3E/PdfViewer.aspx>

Del 8: Fra traditionelle til moderne samfund: arbejdsdeling, rationalitet og nye sociale organiseringer

v/Lars Skov Henriksen

Formål og indhold

Forelæsningen belyser overgangen fra en traditionel social orden til en moderne. Centrale begreber og teorier introduceres til at forstå baggrunden for denne samfundstransformation, og sociologiens rolle i beskrivelsen heraf diskuteres. Særlig vægt lægges på at beskrive opkomsten af det moderne danske samfund som det kom til udtryk i samfundsmæssige strømninger, klassesdannelse og sociale bevægelser.

Litteratur

Giddens, A. (1995) *Sociologi. En kort men kritisk introduktion*. Hans Reitzels Forlag, (s. 11-31) (I kompendium)

Gundelach, P.(1998) ”*Sociale bevægelser og samfundsendringer. Nye sociale*

grupperinger og deres organisationsformer ved overgangen til ændrede samfundstyper”, *Politica*, (s. 73-98) (I kompendium)

Del 9: Vælgerne og de politiske partier

v/Mads Peter Klindt

Efter folketingsvalget i 2011 fik Danmark en ny regering. Socialdemokraterne genvandt regeringsmagten sammen med de radikale og SF efter 10 år med VKO. Den socialdemokratiske sejr i 2011 var dog langt fra entydig. Trods gode meningsmålinger op til valget gik partiet faktisk tilbage og endte på et historisk dårligt resultat. Ca. et år efter valget er tendensen fortsat negativ for det gamle arbejderparti. Vælgerne flygter både til venstre og højre og ikke meget tyder på at Helle Thorning-Schmidt får mere end 4 år i statsministeriet. I denne lektion ser vi på vælgerne og de politiske partier, gennemgår forskellige teorier om hvorfor vælgerne stemmer som de gør, og diskuterer om teorierne kan forklare de seneste måneders skred blandt de røde vælgere.

Litteratur

Thomsen, J. P. F. (2010), *Politologi – En introduktion*. (1.udg., kap. 6)

Nielsen, K.T. (2009) Vælgeradfærdsteori. i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København: Hans Reitzels Forlag, (kapitel 67, s. 1188–1206). (I kompendium)

Østergaard, M. (2012) Thorning svækkes af chokmåling. *Politiken* den 1. juni 2012
<http://apps.infomedia.dk/Ms3E/PdfViewer.aspx>

Del 10: Markedet som monster - en introduktion til Marx'es økonomiske teori

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet med den første af de lektioner, der tager udgangspunkt i Madsen (2011), er at starte jeres proces med at anvende nogle grundlæggende økonomiske ideer på danske forhold. Indholdet består af en introduktion til Marx'es økonomiske teori. Teoriens indflydelse i en dansk sammenhæng ses bl.a. gennem fag- og andelsbevægelsens tiltag til undgå og modgå konsekvenser af de fri markeds kræfter. Nøglebegreberne er marked, fordelingskonflikt og krise.

Litteratur

Madsen, P. T. (2012), *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 set i lyset af marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. (Læsevejledning, introduktion og kapitel 1).

Supplerende litteratur

Jespersen, J. & Brøns-Petersen, O. (2011). *Krisens økonomi*. Hansen, M. (red). (2.

udg. For en introduktion til marxismen, se s. 17-18 og s. 41-48)

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk*. H. Poulsen (red,) (kap. 18)

Del 11: Markedet som velgører – en introduktion til neoklassisk teori

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet er at øge jeres forståelse af forskellen mellem, hvordan 'markedet' kan tænkes at fungere, og hvordan det rent faktisk fungerer – herunder rammes af kriser. Formålet er også at få øje på frugterne af velfungerende markeder, som i høj grad er det, som neoklassisk teori søger at begrebsliggøre. Nøgleord er marked og incitament.

Litteratur

Madsen, P. T. (2012), *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 set i lyset af marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. (Kapitel 2 & Appendix C).

Supplerende litteratur

Jespersen, J. & Brøns-Petersen, O. (2011). *Krisens økonomi*. Hansen, M. (red). (2. udg. For en kort introduktion til liberalismen, se s. 14-16. For en moderne tolkning af liberalismen, s. 60-68)

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk*. H. Poulsen (red,) (kap. S. 316-326)

Del 12: Fra fattigvæsen til den moderne sociallovgivnings gennembrud

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Den moderne sociallovgivning, hvorigennem samfundet vedkendte sig et ansvar for sociale problemer som arbejdsløshed, alderdomsforsørgelse og sygdom, fik sit gennembrud i 1890'erne. Formålet med denne forelæsning er at illustrere udviklingen og diskutere den i et teoretisk og europæisk perspektiv. Begreber som "værdigt trængende" og "hjælp til selvhjælps-princippet" introduceres i denne periode.

Litteratur

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk*. H. Poulsen (red,) (kap. 18)

Bruus, P. (2009) Det socialpolitiske gennembrud – fra Bismarck til Steincke. I O. Høiris & T. Ledet (red.) *Modernitetens verden*, (s. 397-414) Aarhus Universitetsforlag, (*I kompendium*)

Det danske samfunds udbygning efter 1945: Den kolde krig, velfærd og sociale forandringer – Del 13 - 18

Del 13: Fra Anden Verdenskrig til den kolde krig

v/Lars Schädler Andersen

Formål g indhold

Den traditionelle danske neutralitetspolitik, der var formet af relationen til Tyskland siden 1864, blev bragt til ophør efter Anden Verdenskrig. Udviklingen fra en multipolær til en bipolar verdensorden nødvendiggjorde dansk stillingtagen til Øst/Vest konflikten. Forelæsningsen behandler primært perioden fra alliancepolitikens fremkomst efter 1945 og frem til ”Fodnote-politikken” i 1980’erne.

Litteratur

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk*. H. Poulsen (red.) (kap. 21 & 22 & s.414-416)

Olesen, T. B. & Villaume, P. (2005) I blokopdelings tegne 1945-1972, i *Dansk Udenrigspolitik Historie*, bd. 5, s. 746-765) Gyldendal, (*I kompendium*)

Del 14: Den offentlige sektor og politisk/administrative beslutningsprocesser

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

I internationalt perspektiv har Danmark en betydelig offentlig sektor. De offentlige udgifter udgør mere en halvdelen af rigets BNP og næsten hver tredje beskæftigede er ansat i det offentlige. Den offentlige sektor i Danmark forvaltes af stat, regioner og kommuner, men styringen af f.eks. universiteter, skoler og sygehuse er en kompleks affære, der omfatter flere niveauer og former for bureaukrati. Politikere, embedsmænd, decentrale ledere – og i sidste ende medarbejderne – har alle mere eller mindre indflydelse på den service og de ydelser, som den offentlige sektor leverer til borgerne. I lektionen brydes den parlamentariske styringskæde ned, og der ses på forskellige faser i den politiske proces. I den forbindelse diskuteres forskellige teorier om offentlige beslutningsprocesser, og der gives eksempler på nyere styringstilgange – *new public management* – og deres effekter.

Litteratur

Thomsen, J. P. F. (2010), *Politologi – En introduktion*. (1.udg., kap. 3)

Larsen, F. (2009): Operationelle reformer som drivkraft for politisk forandring i *Samfundsøkonomen*, nr. 5/2009 Kan hentes her:

<http://apps.infomedia.dk/Ms3E/PdfViewer.aspx>

Klindt, M.P. og Baadsgaard, K. (2010) Inaktiv. Uddannelse til arbejdsløse styrtdykker. *Politiken* den 16. november 2010. Kan hentes her: <http://apps.infomedia.dk/Ms3E/PdfViewer.aspx>

Del 15: Markedet som noget, der skal reguleres. En introduktion til Keynes' tanker

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet er at give jer en forståelse af Keynes' grundlæggende efterspørgselsorienterede ideer og for de konkrete konsekvenser, som de har haft for dansk økonomisk politik. Indholdet består i en introduktion til de grundlæggende brikker i Keynes' teori, men overordnet set handler det især om at få styr på diskussionen om i hvilken udstrækning, at 'markedet' er selvregulerende, og hvordan stat og marked spiller sammen.

Litteratur

Madsen, P. T. (2012), *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 set i lyset af marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori.* (kapitel 3).

Supplerende litteratur

Jespersen, J. & Brøns-Petersen, O. (2011). *Krisens økonomi.* Hansen, M. (red). (2. udg. For en mere dyb introduktion end min til Keynes, p. 19-21 og 22-32.

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk.* H. Poulsen (red.) (Rasmussen, S. H. Genopbygning og kold krig', s. 363-64, s. 373-74, s. 377-84.)

Del 16: Danmark og Den Europæiske Union

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Det danske forhold til EU er ambivalent. På den ene side har dansk Europapolitik stadig et "småstatsagtigt" præg, på den anden side er Danmark i flere henseender gået sine egne veje i forhold til resten af Europa. Siden et massivt flertal stemte Danmark ind i EF i 1972 er befolkningen blevet gradvist mere EU-skeptisk kulminerende med afstemningerne om Maastricht-traktaten i 1992 og nej'et til ophævelsen af EURO-forbeholdet i år 2000. Den øgede EU-skepsis i befolkningen har dog ikke afholdt Danmark fra at blive stadig mere integreret i EU. Senest har Danmark tiltrådt den nye såkaldte finanspagt, der lægger bånd på landenes offentlige budgetter og indfører strammere finanspolitisk kontrol. På denne lektion gennemgås Danmarks Europapolitik i efterkrigstiden og der præsenteres en række teorier til forståelsen af den europæiske integrationsproces, der, til trods for dansk skepsis, synes at være fremadskridende.

Litteratur

Nyeng, O. (2012) Frygtens pagt, i *Weekendavisen* den 3. februar 2012.

<http://apps.infomedia.dk/Ms3E/PdfViewer.aspx>

Yderligere litteratur oplyses senere.

Del 17: Visionen om det uregulerede marked vender tilbage: En introduktion til monetarismen

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet er give en forståelse for de vigtigste argumenter *imod* regulering af markedet og *for* at lade markedet råde (mere) frit. Gennem eksempler er ideen også at styrke jeres evne til at få øje på disse argumenters virke i en dansk sammenhæng. Indholdet består i en introduktion til et udbudsorienteret tankesæt – monetarisme. Nye nøglebegreber er inflation, pengemængde og stabilitet.

Litteratur

Madsen, P. T. (2012), *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 set i lyset af marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori.* (kapitel 4).

Supplerende litteratur

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk.* H. Poulsen (red.) (s. 408-414)

Del 18: Efter industrisamfundet? Institutionelle og værdimæssige ændringer i efterkrigstiden

v/Lars Skov Henriksen

Formål og indhold

Det udfoldede moderne samfund er blandt andet karakteriseret ved industrialisme, arbejderklasse, byer, kapitalisme og demokrati. Allerede i 1960'erne rejser sociologer en diskussion om, hvorvidt der sker så grundlæggende ændringer på disse områder, at en ny type samfund er under dannelse. Forelæsningen diskuterer ændringer på væsentlige sociologiske felter som arbejde, teknologi, familie, uddannelse, værdier, identitet mv.

Litteratur

Harste, G. Postindustrialisme, kulturkritik og risikosamfund, i H. Andersen og L. B. Kaspersen (red.), *Klassisk og moderne samfundsteori.* (s. 415-436) Hans Reitzels Forlag, 1996 (*i kompendium*).

Gundelach, P. Stabilitet og forandringer, i Gundelach, P. (red.): *Små og store*

forandringer - danskernes værdier siden 1981. (2011 s. 11-29 Hans Reitzels Forlag, (i kompendium).

Danmarks Statistik (2008): *60 år i tal – Danmark siden 2. verdenskrig.* Lokaliseret fra Danmarks Statistik:

<http://www.dst.dk/pukora/epub/upload/12433/tresaar.pdf>

Nationalstaten under pres: opbrud og nye skillelinjer – Del 19 - 23

Del 19: Fra residual til universel socialpolitik – den danske velfærdsstatsmodel

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Efter 1945 opbygges den moderne velfærdsstat. 1890'ernes og mellemkrigstidens socialpolitik udbyggedes kraftigt og gennemgik en række kvalitative forandringer under den økonomiske højkonjunktur i 1960'erne. Forelæsningsen præsenterer forskellige teoretiske indfaldsvinkler på udviklingen af en universel velfærdsstat og illustrerer forandringen med blandt andet folkepensionsreformen fra 1956.

Litteratur

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk.* H. Poulsen (red,) (kap. 23)

Andersen, J. G. (1998) Velfærdens veje i komparativ perspektiv i *Den jyske Historiker*, (nr. 82) (s. 114-138) (*I kompendium*)

Del 20: Flexicurity og den danske model

v/Mads Peter Klindt

Begrebet ”den danske model” har flere betydninger. Til tider associeres begrebet til partsreguleringen af arbejdsmarkedet, andre gange henvises der til flexicurity-modellen og samspillet mellem liberal ansættelsesbeskyttelse, høj indkomstdækning ved ledighed og aktiv arbejdsmarkedspolitik. I denne lektion præsenteres de forskellige forståelser af den danske model, og det diskuteres om modellerne kan modstå presset fra globalisering, finanskrisen og neoliberal ideologisk dominans.

Litteratur:

Lind, J. og Knudsen, H. (2012) De danske modeller – Plus ça change, plus c’est la même chose? I *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 14. årgang, nr. 2, s. 9–30.

Ilse, A. (2012) Den danske model til eksamen – et casestudie af CSC-konflikten, *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 14. årgang, nr. 2, s. 31–48.

Klindt, M.P. (2010) *Institutionel komplementaritet mellem velfærdsstat og arbejdsmarked*, ph.d.-afhandling, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet, kap. 3, s. 43–86. (kan hentes på VBN: <http://vbn.aau.dk/da/publications/institutionel->

komplementaritet-mellem-velfaerdsstat-og-arbejdsmarked(f4d56818-3787-4cad-b73d-78d324c88444).html)

Klindt, M.P. (2012) Regeringen øger danskernes utryghed på arbejdsmarkedet, indlæg i *Politiken* den 17. juni 2012. <http://apps.infomedia.dk/Ms3E/PdfViewer.aspx>

Del 21: Dansk økonomi i nyere tid og den aktuelle debat herom. En introduktion til nykeynesianisme

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet er at styrke jeres evne til at anvende nykeynesiansk teori på en aktuell dansk virkelighed. Indholdet består af en kort introduktion til nykeynesiansk teori.

Litteratur

Madsen, P. T. (2012), *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 set i lyset af marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori.* (Lektion 5 & Appendix B).

Del 22: Det senmoderne samfund: fra klassebiografi til individuel risikobiografi?

v/Lars Skov Henriksen

Formål og indhold

Det senmoderne samfund er karakteriseret ved en betydelig individualisering. Ud fra nutidige sociologiske teorier diskuterer forelæsningsen, om de sociale klasser er forsvundet, eller om betydningen af klasse har ændret sig. Den nyeste viden om fattigdom og social eksklusion inddrages til belysning af spørgsmålet.

Litteratur

Thomsen, J. P. F. (2009) Klasseanalyse, i: Kaspersen, L. B. & Loftager, J. (red) i *Klassisk og moderne politisk teori*, (s. 1018-1034) Hans Reitzels Forlag, (*I kompendium*).

Larsen, J.E. (2009) Marginalisering og levevilkår. i Larsen, J.E. & Mortensen, N. (red.): *Udenfor eller indenfor*. (s-122-153) Hans Reitzels Forlag, 2009 (*i kompendium*)

Müller, M. m.fl. (2010): *Livet på de laveste sociale ydelser – En kvalitativ undersøgelse om livsbetingelser og copingstrategier*. Læs især kapitel 4 ”Copingstrategier i forhold til arbejdsløshed og hverdagslivet”, s. 63-90. Downloades fra: <http://www.casa-analyse.dk/default.asp?Action=Details&Item=768>

Del 23: Socialpolitik og velfærdsstat under forandring

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Vi befinder os netop nu midt i en ny forandringsproces for velfærdsstaten. »Forsørgelseslinjen« afløses af »aktiveringslinjen«, og den klassiske socialdemokratiske velfærdsstat udfordres af det neoliberale styringsparadigme. Formålet med forelæsningen er at sætte udviklingen ind i en teoretisk ramme og forklare udviklingen fra 1970'ernes velfærds kritik og frem til nutidens debat om workfare mv.

Litteratur

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk*. H. Poulsen (red,) (kap. 25 & 26)
Torfing, J. (2003) Den stille revolution i velfærdsstaten – fra forsørgelse og hierarki til aktivering og netværksstyring i: Madsen, P.K. (red) *Drivkræfter bag arbejdsmarkedspolitikken*, København: SFI, s. 234-267 Kan downloades:
<http://www.sfi.dk/Default.aspx?ID=4681&Action=1&NewsId=291¤tPage=9>

Nye udfordringer i et nyt årtusinde – Del 24 - 28

Del 24: Danmark i krig

v/Lars Schädler Andersen

Formål og indhold

Forelæsningen giver en introduktion til grundteorier i international politik og diskuterer Danmark aktivistiske sikkerhedspolitik. Dernæst behandles det paradoks, at Danmarks sikkerhedspolitiske situation er bedre end nogensinde samtidig med at vi for første gang i 150 år optræder blandt aktivt krigsførende magter.

Litteratur

Heurlin, B. (2009) *Krig og fred i det 21. århundrede – facts, forestillinger og forklaringer*, (s. 15-28, 297-309) Samfundslitteratur, (i kompendium)
Thomsen, J. P. F. (2010), *Politologi – En introduktion*. (1.udg., s. 165-199)
Petersen, N. (2010) Hinsides Den kolde Krig: Danmarks internationale ordenspolitik 1990-2009 i Due-Nielsen, C. m.fl. (red) *Nye fronter i den kolde krig*, (, s. 339-360) København: Gyldendal, (I kompendium)

Del 25: Danmark og den aktuelle finansielle og økonomiske krise – set i lyset af fire forskellige økonomisk-teoretiske perspektiver

v/Poul Thøis Madsen

Formål og indhold

Formålet at skærpe jeres opmærksomhed på, hvordan et nyt økonomisk-politisk fænomen som den finansielle og økonomiske krise udfordrer fire af de gennemgæede teorier (keynesianisme, marxisme,liberalisme og nykeynesianisme). Indholdet vil

fokuserer på de fire økonomiske teoris kriseforståelse – generelt såvel som af den aktuelle økonomiske krise. Afslutningsvis vil den mulige fremtidige udvikling med udgangspunkt i de fire teorier diskuteres (teorier kan ikke forudsige, men de kan bruges til at formulere mulige scenarier - udviklingsveje).

Litteratur

Jespersen, J. & Brøns-Petersen, O. (2011). *Krisens økonomi*. Hansen, M. (red). (2. udg. Om marxismens, keynesianismen og neoklassisk (nyliberal) teoris behandling af finanskrisen, s. 7-14, 33-36, 51-56, 68-74.)

Nykeynesianske orienterede økonomiske vismænd giver deres bud i Det Økonomiske Råd (2008), "Finansiell krise" i *Dansk Økonomi – efterår 2008*, s. 60-74. [Prøv i din læsning og se, om du kan se nogle nykeynesianske træk i deres analyse]. <http://www.dors.dk/sw6188.asp>

Madsen, P. T. (2012), *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 set i lyset af marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. (Repetér det der står om den finansielle krise).

Supplerende litteratur

Busck, S. (2002), *Danmarks historie – i grundtræk*. H. Poulsen (red,) (s. 408-414)

Del 26: Er tilliden og sammenhængskraften i det danske samfund truet?

v/Lars Skov Henriksen

Formål og indhold

I de senere år har der fundet en betydelig debat sted om sammenhængskraften i det danske samfund. En del af denne debat tager udgangspunkt i, at det danske samfund er karakteriseret ved et højt niveau af gensidig tillid mellem borgerne. Nogle debattører frygter, at stigende indvandring og moralsk forfald vil underminere tillid og sammenhængskraft. Forelæsningen tager disse påstande op til kritisk vurdering ud fra empirisk forskning.

Litteratur

Henriksen, L.S. (2011) Tillid – et spørgsmål om moral? *Dansk Sociologi*, nr. 2, 2011. (*I kompendium*)

Del 27: Danmark frem mod 2020: Krisestyring eller nedskæringspolitik?

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

SRSF-regeringens politiske program er beskrevet i den såkaldte 2020-plan (som ikke må forveksles med den tidligere VK-regerings 2020-plan). Dokumentet identificerer dansk økonomis væsentligste udfordringer frem mod 2020 og skitserer regeringens

reformplaner, hvoraf flere allerede er vedtaget imens andre virker noget kuldsejlede. På lektionen drøfter vi regeringens problemforståelser og diskuterer, hvorvidt planen er udtryk for en krisestyringsstrategi eller slet og ret er en isbryder for fortsat nedskæringspolitik.

Litteratur

Regeringen (2012) *Danmark i arbejde – udfordringer for dansk økonomi mod 2020*, København, Finansministeriet. (Planen kan downloades fra finansministeriets hjemmeside www.fm.dk)

Projektstyring og projektledelse - Del 1 – 5

v/Helle Therkildsen, Maiken Forsmann Christoffersen, Carsten Frank Jørgensen og Nikolaj Stegeager

Formål

- At give den studerende studietekniske redskaber til at forbedre egen læring individuelt og i samarbejde med andre.
- At give den studerende praktiske og teoretiske redskaber til styre og lede et projektarbejde, samt i at indgå i et forpligtende samarbejde i et team (gruppe).

Indhold

Kursets udgangspunkt er viden om læring i organisationer – organisationer som systemer, teamdannelse i organisationer samt ledelse og udvikling af team. I tilknytning til kurset skal projektgrupperne gennemføre en række øvelser, ligesom gruppens erfaringer med teamlæring og egen læring skal indgå som appendiks til P2-projektrapporten.

Der vil være mulighed for at studerende, der har lyst til at arbejde videre med studietekniske færdigheder, individuelt kan tilmelde sig ekstra frivillig undervisning efter P1.

Omfang

Kurset har et omfang på 2 ECTS.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger kombineret med øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet at den studerende kan:

- vælge relevant læsestrategi, afhængig af hvad det læste skal bruges til, og opnå bedre læring
- redegøre for egen læring og teamets læring i et organisatorisk perspektiv
- anvende praktiske redskaber, der forebygger usunde konflikter i teamet i at opstå og udvikle sig
- redegøre for, hvordan kommunikative øvelser har bidraget til gruppens samarbejde
- styre og lede et projektarbejde på et grundlæggende niveau

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S. m.fl. (2012) (4. udg.) *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Kompendium til Projektstyring og projektledelse samt Problemorienteret projektarbejde, AAU 2012

Del 1: Studieteknik

v/Helle Therkildsen og Maiken Forsmann Christoffersen

Formål og indhold

Med en god studieteknik kan du opnå en mere effektiv og optimal læsning. Forelæsningen har derfor til formål at skabe indblik i generel studieteknik, med fokus på dine individuelle læsefærdigheder og studievaner. I forelæsningen vil emner som læsestrategier, notatteknik, læsehastighed samt andre blive taget op. Studerende, der ønsker at arbejde videre med deres studietekniske færdigheder, har mulighed for at tilmelde sig relevante workshops efterfølgende.

Litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 6).

Del 2: Teamdannelse i et anerkendende perspektiv

v/Nikolaj Stegeager

Formål og indhold

Forelæsningen centrerer sig om dannelsen af den velfungerende projektgruppe. Vi vil se på hvorledes arbejdsgrupper dannes og vedligeholdes. Endvidere undersøger forelæsningen, hvorledes man kan arbejde med at udvikle gruppens struktur og samarbejde gennem anerkendende eller værdsættende principper

Projektgrupperne modtager på forelæsningen en skitse til samarbejdskontrakt, der forholder sig til mål, rammer og processtyring for det forestående projektarbejde. Projektgrupperne arbejder herefter selvstændigt med at formulere egen samarbejdskontrakt. Der er krav om, at samarbejdskontrakten skal indgå som bilag i P2 projektrapporten.

Litteratur

Dalsgaard, C. & Meisner, T. & Voetmann, K. (red) (2007): *Forvandling. Værdsættende samtale i teori og praksis*. (s 31-59). Dansk Psykologisk Forlag. (*I kompendium*)

Procesøvelser

Efter forelæsning afholdes der i klynger procesøvelser. Med udgangspunkt i anerkendende principper skal gruppen undersøge deres erfaringer med det gode projektarbejde samt diskutere, hvorledes man kan skabe optimale betingelser for et vellykket projekt i det forestående projektarbejde. Undervisere vil fungere som

procesfacilitatorer under øvelserne.

Del 3: Vejleder- og grupperoller samt visualiseringsredskaber

v/*Carsten Frank Jørgensen*

Formål og indhold

Forelæsningen introducerer en forståelse af vejledernes og gruppemedlemmernes rolle i projektarbejdet. Rollerne og rolleforståelsen har stor indflydelse på, hvordan projektet udarter sig, og forelæsningen danner grundlag for en fælles referenceplatform, som gruppemedlemmerne og vejlederne kan arbejde med i projektarbejdet. Derudover tager forelæsningen udgangspunkt forskellige visualiseringstilgange, som gruppen kan benytte sig af - dels internt i gruppen og dels i forhold til samarbejdet med vejlederen.

Procesøvelser

På forelæsningen introduceres procesøvelser som efterfølgende afprøves i klynger. Undervisere vil fungere som procesfacilitatorer under øvelserne.

Litteratur

Olsen, P. B. & Pedersen, K. (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog* (Kapitel 7: side 121-131) Roskilde Universitetsforlag. Kapitel (I kompendium)

Christensen, G. (2008) Vejledning mellem magt og afmagt i *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift* nr. 5,

Link: http://www.dun-net.dk/media/60464/2008_05_B.pdf

Video om vejledning: <https://www.edumedia.dk/#/?PageType=Asset&ID=2232>

Del 4: Teamlæring og dokumentation af teamprocessen?

v/*Nikolaj Stegeager*

Formål og indhold

Forelæsningen introducerer læringsbegrebet og diskuterer individuel læring og læring i grupper. Forelæsningen vil efterfølgende give en praktisk introduktion til evaluering samt diskutere hvad og hvordan vi egentlig lærer gennem de forskellige pædagogiske arenaer som studiet stiller til rådighed for de studerende.

Litteratur

Krogstrup, H. K. (2007): *Evalueringsmodeller*, (kapitel 3: side 40-54 samt kapitel 8: side 117-128), *Academica*, (I kompendium)

Illeris, K. (2006) *Læring* (Kapitel 3: side 35-43). Roskilde Universitetsforlag. (I kompendium)

Race, P. (2005): *Making Learning Happen. A Guide for Post-Compulsory Education*, (Kapitel 7: side 141-152) (I kompendium)

Problemløst metode 1-5

v/Lotte Bloksgaard

Formål

At understøtte det problemløstede projektarbejde med særlig henblik på at udvikle færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering, samt i at gennemføre en analyse, herunder forholde sig til teori og metodevalg.

Indhold

Introduktion til problemløstet projektarbejde. Der lægges vægt på dokumentation, begrundelse og afgrænsning af en problemformulering (P1) henholdsvis gennemførelse af en analyse (P2).

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger. Kurset skal understøtte det problemløstede projektarbejde og vejlederen vil derfor følge op på kurset i såvel P1, som P2 perioden, når det gennemgåede stof skal anvendes i projektarbejdet.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger er det målet at den studerende kan:

- redegøre for, hvad det betyder at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering
- forholde sig til, hvad en god problemformulering er på et universitet
- redegøre for forskellen på forskellige problemformuleringstyper
- redegøre for, hvad begreberne teori, empiri og analyse betyder
- redegøre for, hvordan man i et projektarbejde kan opbygge en argumentation og komme fra problemformulering til konklusion
- redegøre for forskellen på videnskabelige argumenter og ”meneri”

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen

Litteratur

Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012) (4. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Rienecker, Lotte (2005)(3. udg.): *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser*, Samfundslitteratur.

Kompendium til Projektstyring og projektledelse samt Problemløstet projektarbejde, AAU 2012

Del 1: Problemorienteret projektarbejde (45 min.)

v/Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

Formålet med denne korte forelæsning er at introducere til kurset og det problemorienterede projektarbejde. Hvad er 'problemorienteret metode' og hvad er et 'godt problem'? Hvad karakteriserer projektarbejdet ved AAU? Hvordan ser 'det gode projekt' ud i universitetssammenhænge? Og hvilken rolle spiller problemformuleringen heri?

Litteratur

Kolmos, A. & Fink, F. K. & Krogh, L. (2004) The Aalborg Model – Problembased and project-organized learning, i Kolmos, A. & Fink, F.K. & Krogh, L. (red.) *The Aalborg PBL Model. Progress, Diversity and Challenges*. (s. 9-18). Aalborg Universitetsforlag (*I kompendium*)

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 1 s. 19-51).

Del 2: Problemorientering og typer af problemformuleringer

v/Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

Denne forelæsning tager udgangspunkt i 'det gode problem' men fokuserer specifikt på udarbejdelsen af problemformuleringen i projektet. Hvad er en problemformulering, og hvorfor skal man have én? Og hvordan problemformulerer man? Der introduceres til forskellige typer af problemformuleringer, og gives eksempler på problemformuleringer fra tidligere projektrapporter på første semester samt fra efterfølgende semestre.

Litteratur

Rienecker, L. (2005): *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser*, (3, udg.), Samfundslitteratur, (40 s.).

Del 3: Teorier og begreber I projektet

v/Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

Med udgangspunkt i projektets problemformulering fokuseres i denne og de følgende forelæsninger på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen, altså fra spørgsmålet og til svaret i projektet. Fokus i denne forelæsning er på teorier og begreber, disses funktion og anvendelse i projektet.

Litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 9).

De Vaus, David (2001): *Research Design in Social Research*. London: (Kap. 1 s. 1-8) SAGE Publication. (*I kompendium*)

Del 4: Empiri, metode og design

v/ Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

I denne forelæsning fortsætter vi introduktionen til, hvordan man når fra problemformulering til konklusion i projektet (jf. del 3). Vi skal diskutere empiri som element i projektarbejdet: Hvad er empiri, hvilke typer empirisk materiale findes, og hvordan kan vi anvende forskellige former for empiri i projektarbejdet? Vi skal desuden beskæftige os med de metodiske aspekter i projektet – bl.a. fokuseres på projektets undersøgelsesmetode, og designfigur introduceres.

Litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 8, Kap. 9, afsnit vedr. metode, genlæses)

Olsen, P. B. & Pedersen, K. (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*, (Kap. 9), Roskilde Universitetsforlag. (*I kompendium*)

Del 5: Struktur og analysestrategi

v/Lotte Bloksgaard

Formål og indhold

I denne forelæsning kigger vi nærmere på analysedelen i projektet: hvad er en analyse, og hvordan laver man én? Hvordan fortolker vi vores empiriske resultater eller fund? Og hvad er en diskussion, og hvad er forskellen på saglige/faglige argumenter og ”meneri”? Vi skal desuden beskæftige os med, hvordan man sikrer sammenhængen – den røde tråd – gennem hele projektrapporten, fra problemformulering, til metode, teori, empiri, analyse og endelig til konklusionen.

Litteratur

Olsen, P. B. & Pedersen, K. (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*, (Kapitel 10) Roskilde Universitetsforlag. (*I kompendium*)

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 11)

Supplerende litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 10).

Praktisk Statistik - Del 1 – 5

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål

At lære at opstille, læse og forstå statistik på et grundlæggende niveau og forholde sig kritisk til udsagn om faktiske forhold i statistisk materiale. Der introduceres ligeledes til forskellige databaser, hvor den studerende kan finde statistisk materiale til brug i projektarbejdet

Indhold

Introduktion til de grundlæggende statistiske begreber, man er nødt til at forstå for at kunne forholde sig kritisk til statistisk materiale. Præsentation af udvalgte statistiske databaser, der er tilgængelige via nettet.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan:

- forholde sig kritisk til statistisk materiale med flere variable
- hente statistiske data via nettet og opstille en simpel tabel
- anvende statistik i projektarbejdet

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Clement, S. L. & Ingemann, J. H. (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. Syddansk Universitetsforlag.

Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål og indhold

Den første forelæsning er i høj grad introducerende, og vi vil beskæftige os med overordnede spørgsmål:

- Hvad er statistik? Hvad vil det sige, at dette er deskriptiv statistik? Hvad skal vi lære og med hvilket formål?
- Overblik over kurset og dets indhold samt dets relation til projektarbejde og

problemformulering.

- Introduktion til de grundlæggende begreber i deskriptiv statistik, og vi vil diskutere, hvordan kan vi bruge statistik i vores problemformulering bl.a. i forbindelse med dokumentation samt undersøgelse af påstande og udviklingstendenser.

Litteratur

Clement, S. L. & Ingemann, J. H. (2011): *Introduktion til praktisk statistik.* . (Kapitel 1) Syddansk Universitetsforlag.

Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål og indhold

I denne forelæsning begynder vi på behandlingen af statistisk materiale – i første omgang med en enkelt variabel. Vi skal derfor igennem følgende spørgsmål:

- Hvad er en variabel? Hvordan læser og fortolker vi en tabel med én variabel? Hvad er en kontingenstabel, en frekvenstabel mv.?
- Hvilke metoder, teknikker og deskriptive mål har vi til rådighed for at tolke statistik baseret på én variabel?

Litteratur

Clement, S. L. & Ingemann, J. H. (2011): *Introduktion til praktisk statistik.* (Kapitel 2) Syddansk Universitetsforlag.

Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål og indhold

I denne forelæsning bliver det lidt mere kompliceret, idet vi nu inddrager flere variable. I sådanne tilfælde er formålet ofte at søge sammenhænge, og derfor skal vi beskæftige os med andre spørgsmål:

- Hvad er hhv. afhængige og uafhængige variable, hvornår er der grundlag for at tolke en sammenhæng, og hvilke forskellige typer af sammenhænge kan vi finde? Disse spørgsmål vil bl.a. blive besvaret ved hjælp af begrebet om kausalitet.
- Hvilke teknikker kan tages i anvendelse for at undersøge sammenhæng? Herunder skal korrelation og signifikans introduceres.

Litteratur

Clement, S. L. & Ingemann, J. H. (2011): *Introduktion til praktisk statistik.* , (Kapitel 3) Syddansk Universitetsforlag.

Del 4: Teoretisk statistik

v/ Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Ved denne forelæsning bevæger vi os fra den beskrivende til den teoretiske statistik som baserer sig på sandsynlighedsteori. Vi vil i den forbindelse behandle spørgsmål som:

- Hvad betyder, at data er baseret på en stikprøve, og hvordan kan vi kvantificere usikkerheden?
- Hvordan kan vi anvende teoretisk statistik som redskab til at undersøge sammenhænge?
- Hvordan kan vi anvende teoretisk statistik som redskab til forudsigelser?

Litteratur

Clement, S. L. & Ingemann, J. H. (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. (Kapitel 5 & 6) Syddansk Universitetsforlag.

Del 5: Praktisk anvendelse i projektarbejdet

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

I denne afsluttende forelæsning skal vi især undersøge den konkrete og praktiske brug af statistik i projektarbejdet fra problemformulering over analyse til konklusion

- Hvordan kan vi benytte statistik som grundlag for analyse, dokumentation og argumentation?
- Hvordan finder vi økonomiske data ved hjælp af Danmarks Statistiks Statistikbank?
- Hvordan finder vi survey-data ved hjælp af Aalborg Universitets Surveybank?
- Endelig giver vi en kort introduktion til vigtige kvalitetskriterier, når vi benytter statistik

Medbring gerne egen pc med trådløs netadgang.

Litteratur

Clement, S. L. & Ingemann, J. H. (2011): *Introduktion til praktisk statistik*. (Kapitel 4 & 7) Syddansk Universitetsforlag.

"Godt i gang med www.surveybank.aau.dk" (3 s.)

http://www.business.aau.dk/~albrekt/surveybank/godt_i_gang_med%20surveybank.pdf

Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 5

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål

At give den studerende nogle redskaber til at læse, fortolke og kritisk forholde sig til forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (fx videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter mv.) Kurset skal gøre den studerende i stand til refleksiøvt at forholde sig til forskellige teksters indhold og kvalitet ved at anvende tekstanalysen til at fortolke, diskutere og vurdere den videnskabelige litteratur.

Indhold

Introduktion til tekstanalyse, kildehåndtering og tekstens/kildens funktion i projektrapporten.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan:

- udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt
- forholde sig kritisk til forskellige typer af tekster ved hjælp af tekstanalytiske redskaber
- vurdere teksters og udsagns relevans og videnskabelige kvalitet i forhold til deres funktion i projektrapporten

Vurderingskriterier og prøveform

Kursets del 1-3 indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P. S. m.fl.: (2012): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. (4. udg.), Samfundslitteratur

Del 1: Introduktion til tekstanalyse

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I første del gives en overordnet introduktion til tekstanalyse – herunder hvad dette

indeholder og hvorledes det er relevant for samfundsfaglig projektskrivning (herunder i tilknytning til Jeres P1-projektskrivning). Ligeledes gennemgår vi, hvordan man korrekt udarbejder noteapparat og litteraturliste – samt ser på, hvor grænsen mellem brug af andres tekster og misbrug/plagiering er.

Litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 7).

Herudover forventes kendskab til kapitel 1 i *Den gode opgave*. Dette har I læst i forbindelse med del 1 af forløbet ”Problemorienteret projektarbejde”.

Del 2: De retlige kilder

v/Marie Jull Sørensen

Formål og indhold

Som en del af rækken af forelæsningserne i kildehåndtering er formålet med denne forelæsning at gøre den studerende i stand til at kunne finde og anvende de retlige kilder i forbindelse med deres projektskrivning.

I et samfundsvidenskabeligt projekt er det ofte relevant at kigge nærmere på de bestemmelser, som regulerer det område, man skriver om. Her skal man blandt andet kunne fortolke og vurdere de retlige kilder i lyset af den baggrund, de har. Forelæsningsen indeholder en generel gennemgang af de danske og EU retlige kilder og deres indbyrdes relationer. Forelæsningsen giver desuden en anvisning af, hvor kilderne kan findes og hvordan man anvender dem i projektarbejdet

Litteratur

Oplyses på umiddelbart før forelæsningsen moodle

Del 3: Arbejde med forskellige teksttyper

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I tredje del lærer du om, hvordan du via forskellige tekstanalytiske tilgange kan benytte dig af og forholde dig til forskellige teksttyper, forskellige steder i projektet. Dette relateres til den opgivne litteratur, der forholder sig til forskellige ’skriftlige dele’ af projektet.

Litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (Uddrag af kap. 10, s, 269n-299)

Del 4: Teksters anvendelse i projektet

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I fjerde del ser vi videre på, hvordan det tekstanalytiske arbejde konkret kan omsættes i og formidles via projektarbejdet; herunder bl.a. at kilderne kan bruges dokumenterende og argumenterende. Efter forelæsningen udarbejdes en øvelsesopgave gruppevis, hvilket der ligeledes introduceres til i denne forelæsning.

Litteratur

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 11). (læses også til del 5 af ”Problemorienteret projektarbejde” i samme uge).

Supplerende litteratur

Rienecker, L.& Jørgensen, P.S, m.fl.: (2012): *Den gode opgave*. (4. udg. Kapitel 12).

Del 5: Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge?

v/Aalborg Universitetsbibliotek (AUB)

Formål og indhold

Kursusgangen giver Jer redskaber til selv at finde de forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (f.eks. videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter m.v.) Kursusgangen vil fokusere på, hvad det er I skal søge efter og hvordan I gør det.

Der skal ikke læses noget til denne kursusgang

Litteraturliste

Bøger

- Busck, Steen og Henning Poulsen (red) (2002) (2. udg.), *Danmarks historie – i grundtræk*. Aarhus Universitetsforlag. (tilhørende hjemmeside: www.danmarkshistorien.dk)
- Thomsen, Jens Peter Frølund (2010), 1. udg., *Politologi – En introduktion*. Hans Reitzels forlag.
- Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011), 2. udg., *Krisens økonomi*. Gyldendal.
- Madsen, Poul Thøis (2012), *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 set i lyset af marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*, Aalborg Univesitetsforlag.
- Tidsskrift for Arbejdsliv, 14. årg. Nr. 2 juni 2012. Tema: ”Den danske Model”.
- Kompendium til forelæsningserne i Det Moderne Danmark, AAU 2012
- Rienecker, Lotte, Peter Stray Jørgensen m.fl.: (2012) (4. udg.): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.
- Kompendium til Projektstyring og projektledelse samt Problemorienteret projekt-arbejde, AAU 2012
- Rienecker, Lotte (2005)(3. udg.): *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser*, Samfundslitteratur.
- Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*.
- Clement, Sanne Lund & Jan Holm Ingemann (2011): *Introduktion til praktisk statistik*.

Indhold I kompendier

- Andersen, J. G. (1998) Velfærdens veje i komparativ perspektiv i *Den jyske Historiker*, (nr. 82) (s. 114-138) (*I kompendium*)
- Andersen, J.G. (2003). Nye skillelinjer, ulighed og medborgerskab. I Togeby, L. et al (red.) *Magt og demokrati i Danmark: Hovedresultater fra magtudredningen*, (kapitel 5, s. 72–91) (*i kompendium*)
- Heurlin, B. (2009) *Krig og fred i det 21. århundrede – facts, forestillinger og*

forklaringer, (s. 15-28, 297-309) Samfundslitteratur, (i kompendium)

- Bruus, P. (2009) Det socialpolitiske gennembrud – fra Bismarck til Steincke. I O. Høiris & T. Ledet (red.) *Modernitetens verden*, (s. 397-414) Aarhus Universitetsforlag, (I kompendium)
- Dalsgaard, C. & Meisner, T. & Voetmann, K. (red) (2007): *Forvandling. Værdsættende samtale i teori og praksis*. (s 31-59). Dansk Psykologisk Forlag. (I kompendium)
- De Vaus, David (2001): *Research Design in Social Research*. London: (Kap. 1 s. 1-8) SAGE Publication. (I kompendium)
- Engberg, J. (2011). *Det daglige brød. Bønder og arbejdere 1650-1900*, København: Politikens Forlag, (s. 260-297) (i kompendium).
- Giddens, A. (1995) *Sociologi. En kort men kritisk introduktion*. Hans Reitzels Forlag, (s. 11-31) (I kompendium)
- Gundelach, P. Stabilitet og forandringer, i Gundelach, P. (red.): *Små og store forandringer - danskernes værdier siden 1981*. (2011 s. 11-29 Hans Reitzels Forlag, (i kompendium).
- Gundelach, P.(1998) ”*Sociale bevægelser og samfundsændringer. Nye sociale grupperinger og deres organisationsformer ved overgangen til ændrede samfundstyper*”, *Politica*, (s. 73-98) (I kompendium)
- Harste, G. Postindustrialisme, kulturkritik og risikosamfund, i H. Andersen og L. B. Kaspersen (red.), *Klassisk og moderne samfundsteori*. (s. 415-436) Hans Reitzels Forlag, 1996 (i kompendium).
- Henriksen, L.S. (2011) Tillid – et spørgsmål om moral? *Dansk Sociologi*, nr. 2, 2011. (I kompendium)
- Illeris, K. (2006) *Læring* (Kapitel 3: side 35-43). Roskilde Universitetsforlag. (I kompendium)
- Kolmos, A. & Fink, F. K. & Krogh, L. (2004) The Aalborg Model – Problembased and project-organized learning, i Kolmos, A. & Fink, F.K. & Krogh, L. (red.) *The Aalborg PBL Model. Progress, Diversity and Challenges*. (s. 9-18). Aalborg Universitetsforlag (I kompendium)
- Krogstrup, H. K. (2007): *Evalueringsmodeller*, (kapitel 3: side 40-54 samt kapitel 8: side 117-128), *Academica*, (I kompendium)
- Larsen, J.E. (2009) Marginalisering og levevilkår. i Larsen, J.E. & Mortensen, N. (red.): *Udenfor eller indenfor*. (s-122-153) Hans Reitzels Forlag, 2009 (i kompendium)
- Nielsen, K.T. (2009) Vælgeradfærdsteori. i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København: Hans Reitzels Forlag, (kapitel 67, s. 1188–1206). (I kompendium)
- Olesen, T. B. & Villaume, P. (2005) I blokopdelings tegnet 1945-1972, i *Dansk Udenrigspolitik Historie*, bd. 5, s. 746-765) Gyldendal, (I kompendium)
- Olsen, P. B. & Pedersen, K. (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en*

værktøjsbog (Kapitel 7: side 121-131) Roskilde Universitetsforlag. Kapitel (*I kompendium*)

- Olsen, P. B. & Pedersen, K. (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*, (Kap. 9), Roskilde Universitetsforlag. (*I kompendium*)
- Olsen, P. B. & Pedersen, K. (1999): *Problemorienteret projektarbejde – en værktøjsbog*, (Kapitel 10) Roskilde Universitetsforlag. (*I kompendium*)
- Petersen, N. (2010) Hinsides Den kolde Krig: Danmarks internationale ordenspolitik 1990-2009 i Due-Nielsen, C. m.fl. (red) *Nye fronter i den kolde krig*, (s. 339-360) København: Gyldendal, (*I kompendium*)
- Race, P. (2005): *Making Learning Happen. A Guide for Post-Compulsory Education*, (Kapitel 7: side 141-152) (*I kompendium*)
- Thomsen, J. P. F. (2009) Klasseanalyse, i: Kaspersen, L. B. & Loftager, J. (red) i *Klassisk og moderne politisk teori*, (s. 1018-1034) Hans Reitzels Forlag, (*I kompendium*).